

הפעם שלא לפי התכנית השנתית וללא הכנה מוקדמת נפגשנו ב- 19.12.14 לסיור אינטימי של 12 איש.

עוקף אבירים הוא חלק משביל "מים לים" שהבסיס שלו הם הנחלים הגדולים נחל כזיב ונחל עמוד. להזכירכם בעבר היינו פה בקיץ 2009 לעזור לכליל אדר לפרוץ את הדרך (אגרת מספר 45), וזאת אחרי ויכוח על נחיצותו (ראו בהמשך). מידע נוסף אפשר למצוא בספר "מים לים" שכתב דוד תירוש. ספר שיצא לאור על ידי עמותת "בדרכם". בספר יש גם מפה עם השביל המסומן צהוב.

כבר אנשי הפלמ"ח עשו מסעות מים אל ים כדי להכיר את הגליל וגם כדי להשיג מידע על ישובים קרובים. אחרי הקמת המדינה עשו זאת בעיקר תנועות הנוער.

"מסע מים אל ים הוא נתיב הליכה ארוך ושמו של מסע רגלי ידוע בתנועות הנוער, שנערך בין שני חופים בצפון ישראל, מחוף הים התיכון ועד חוף ים כנרת. המסע היה נפוץ במיוחד בשנות ה-50 ועד שנות ה-70, והיה חלק מהפעילויות הקבועות בתנועות הנוער ובתי הספר. המסלול מתחיל באזור חוף אכזיב, וכולל הליכה בעיקר דרך נחל כזיב ונחל עמוד, לאורך מסלול שאורכו כ-60 - 70 ק"מ. הצעידה נמשכת בין יומיים לארבעה ימים וכוללת לינה במקומות שונים בדרך, כמו המונפור, או שמורת הר מירון. בתנועת השומר הצעיר, בשנות השישים, משתתפי המסע היו תלמידי כתות ח'. המסע התחיל מקבוץ אדמית שעל גבול הצפון, נע לאורך נחל בצת ומשם עבר לנחל כזיב. המחצית הראשונה של היום השלישי כללה עלייה לפסגה החשופה דאז של הר מירון. למסע היה אופי מחשל וכלל נשיאת כל הציוד הנצרך על הגב, וחציית גשר צינורות צר וחסר מעקה, מעל לנחל עמוד תחתון. מסלול המסע הסתיים בלילה הרביעי בחוף מלצ'ט, על שפת הכנרת. בפסח 2009 חודש הטיול בשכבת ח' הארצית של התנועה. גם כיום בתנועות הנוער השומר הצעיר, הנוער העובד והלומד והצופים, חניכי כיתה ח' עוברים את המסלול בחופשת הפסח. המסע עצמו ממשיך להתקיים בהיקפים קטנים גם כיום, בקרב תנועות נוער, בתי ספר וארגונים, תוך בחירת מסלולים והיקפים שונים". (מתוך ויקיפדיה).

מנהג נפוץ בין הולכי השביל מים אל ים הוא לקחת בקבוק קטן, למלא אותו במים בתחילת המסלול, בכינרת או בים התיכון, ולשפוך אותו בסוף הטיול. כלומר להמליח את הכינרת או להמתיק את הים התיכון. עד כאן השביל הגדול ועכשיו לקטע המדובר שנקרא "עוקף אבירים".

הכל התחיל כאשר רשות שמורות הטבע החליטה לסגור את הקטע התיכון של נחל כזיב. הקטע שבין עין זיו במערב לגשר אלקוש בואכה ואדי חאביז במזרח. המניעים לא פורסמו, אבל יש לשער שהכוונה היא ליצור רצף ומעבר חופשי של אוכלוסיות בעלי חיים, עם מינימום הפרעת אדם. (בתוך מסגרת של מסדרון אקולוגי).

ההמשך – לאחר שנים בהם הופסקה ההליכה מים לים, חיפשו מטיילים תשובות לעקיפת הקטע הסגור בכזיב. האלטרנטיבה ההגיונית הייתה עלייה בנחל אבירים והליכה על הכביש של אבירים ופסוטה עד גשר אלקוש. (חלק מהצורך בעקיפה היה בגלל הצורך לעקוף גם את חוות גור-לביא, חוות האיילים אדומים, שגידרה בצורה אימתנית את השטח). עקיפה ארוכה ומשעממת שכללה קטע גדול של הליכה על או בשולי כביש – מסוכן.

כאן נכנס כליל אדר איש הקרן הקיימת לישראל ותושב אבירים לתמונה. (אביב 2006 עם בני המושבים). אחרי מלחמת לבנון השנייה (2006) חיפשה עמותת "בדרכם" (גיא ברמן) – עמותת ידידי גדה"ן להנצחת נופלי הצנחנים במלחמת לבנון השנייה - דרך להנצחה אשר משלבת את אהבת הארץ. הם חברו לשביל "מים לים" ולכליל אדר והבינו (2007) שצריך למצוא פתרון ל"עוקף אבירים". ראו את הקובץ של "בדרכם" אותו כתב אופיר שטמרמן:

http://www.bedarkam.org.il/site/images/stories/shvil/guide_june_07.pdf

אני מצרף כאן את בקשתו של כליל (מקיץ שנת 2009) מהחוג שלנו – קשת מדריכים – לבוא ולתת כתף:

שלום רועי!

אני פונה אליך ובאמצעותך גם אל יתר המדריכים והחברים בחוג שלנו הפנייה היא בקריאה נרגשת ובניסיון לגייס (ברגע האחרון כמעט*) חברים לעבודה התנדבותית. המשימה: המשך פריצת תוואי שביל חדש "עוקף אבירים" שיהווה קטע חדש בשביל ים לים המסורתי. כולכם יודעים על כך שאלפי המטיילים בשביל ים לים מגיעים למצד אבירים ומשם (לצדרי) ממשיכים על הכביש הצר והמסוכן, דרך פסוטה ואלקוש אל גשר אלקוש. 5 ק"מ מיותרים ומשעממים. עד היום לא הייתה כל אפשרות אחרת הזמינה למטיילים.

(לידיעה - רט"ג אינה מאשרת המשך תנועה מזרחה לאורך האפיק של נחל כזיב) כתושב אבירים נתקלתי בצורך הלאומי הזה להגדרת קטע שביל המחבר את מצד אבירים עם גשר אלקוש (ודי חביז) ולקחתי על עצמי את המשימה. בשנה האחרונה, פעלתי בסיורים לא מעטים לסימון והגדרת הקטע החדש. קטע יפיפה שאולי מעפיל ומאפיל על קטעים אחרים.

בקיצור כבר התחלנו לפתוח אותו עם תלמידים וכעת כבר כ- 2 ק"מ נפתחו. עדיין יש עבודה רבה של פריצה טרייה בחורש. גיזום התוואי, עבודת טוריות, מסורים ומזמרות.. (הערה: העמותה של ים לים מאמצת בתיאוריה את השביל...)

אני/אנו – קק"ל נספק את כלי העבודה
אני – כליל אדריך ואלווה את העבודה.

מה שנדרש מאיתנו חברי החוג להגדיר את המועד המתאים ולהתגייס למשימה. עבודה של כמה שעות בשביל וכן כשעה נוספת הדרכת באזור חורבת זווית וה"אלון הגדול".
אולי ניתן לשלב את הפעילות הזו באירוע סיכום עם אוכל...!?!
(עד שאין תוואי מוגדר וברור לא אוכל להזמין את הועדה לסימון שבילים (של החבלה"ט) לסימון השביל))

* הזמן לוחץ מכיוון שאני טס לשנת לימודים בארה"ב בראשית אוגוסט הקרוב. מונטנה, היערות והדובים קוראים לי.

תודה כליל אדר

בעקבות הבקשה הזאת התפתח ויכוח שלדעתי הוא נכון ורלוונטי תמיד, ולכן רצוי שימשיך ויהדהד איתנו גם בהמשך דרכינו המסומנות והלא מסומנות:

עופר אבל

האם חייבים כל שביל לפרוץ ??

האם לא כדאי להשאיר מעט מקומות למי שלא רוצה שביל מסומן ?????

נסו, במקום לעזור, להוריד אותו מהרעיון.

אשמח אם תעביר לכליל את המייל. ובמיוחד לא להרוס עוד מקום שנייה לפני שהוא עוזב.

להתראות

גדעון סגלי

שלום לכולם.

אני שמח שעופר מעלה סימני שאלה ואולי אפילו ויכוח.

מיד אני גם שם את עצמי, אני לא מסכים איתו.

אבל עצם שימת סימן שאלה על כל עשייה באשר היא, גם אם לכאורה היא נראית "ירוקה" ויפה, זה מבורך. ולו רק שלא נהפוך לרובוטים, או להבדיל שנהרוס קודם, ואחר זמן נבין שטעינו, ואז כבר לא נוכל להשיב את שנעשה.

השתמשתי במושג "להרוס" כי עופר עשה זאת. לדעתי שביל כזה אינו הרס. מן הסתם ישתמשו בו אותם אוהבי ארץ, שהם גם אלה ששומרים על נקיון וכבוד לסביבה ולאֶרץ. ואם לא ישתמשו בשביל הרי שהוא נידון להיסגר בזמן קצר, כי כך קורה בחורש לשבילים שאינם מטויילים, ויש דוגמאות.

הויכוחים על כמה לפתח או להגיש מקומות לאנשים הוא ותיק. גם עופר כרכז חוגי סיור ומדריך "חברה" ותיק נקרא לויכוחים אלה בעבר, ועל אישם הוא חינוך דורות של צעירים. הייתי שם פעם, לא בעוקף אבירים, אלא במקום של "להשאיר כתמים לבנים" על המפה, למען מי שחי בהם, כדי שהעולם ה"משמיד" שלנו לא יכניס רגל דורסת. אבל החינוך לאהבת הארץ היום הרבה יותר חשוב לדעתי, ולכן ליבי עם חורבת זוית שעד היום רק אני ועוד קומץ טיילנו בה, ומעתה אולי אבוא לשם עם קבוצות. אבל זוהי ארצי, ארץ אהבתי, שבה פורח השקד. ולכן כליל עושה באמת את מה שחשוב והלוואי עוד כמוהו. כליל חזק ואמץ.

כליל אדר

שלום לכולם! (אפשר להפיץ את הדיון בין כולם, מבחינתי)

באופן כללי יש משהו בגישה שעופר מציג.

במקרה הספציפי של "עוקף אבירים" יישום גישה זו הינו רשעות וצביעות של "חובבי הטבע"

וכי מי אנו שנשאיר "לנו" את פיסת הטבע הפרטית שלנו ונמנע אותה מכלל הציבור.

בפרט שמדובר לא בעוד שביל אלא בשביל יחיד באזור.

לו רט"ג היו "בסדר" הם היו מוצאים כבר ומסדירים פתרון לאלפים המטיילים בשביל.

אך זה לא היה עניינם שנים. הם סגרו למעבר את נחל כזיב תיכון ולא סימנו שם שביל.

(לצערי אני אומר, שאילולא קק"ל והתפיסה/הגישה ה"ציבורית" אל השטחים הפתוחים לא היה גם שביל

זה נפתח בעוד 50 שנה)

הפתרון היום של המטיילים הוא ללכת על הכביש הצר והמסוכן שבין אבירים לפסוטה ואלקוש. פתרון זה, לא רק שהוא פתרון טכני גרוע הוא גם מסוכן. אני חושב, תיקון בטוח! שהפתרון של תוואי שביל שמחבר את מצד אבירים לגשר אלקוש לא יפגע בשמירה על השטחים הפתוחים אלא להפך - יגביר את השמירה עליהם.

במקום שטחים שיהיו ריקים מפיקוח ואדם, יתווספו אליהם עיניים ואוזניים רבות לאורך כל השנה.

מטיילים בשביל גם יאספו לכלוך, גם יתרעו על כריתות ופגיעה בארכיאולוגיה וגם ערכם של השטחים

"הלא מוכרים" יעלה עשרות מונים.

אז נכון עופר שהשטח של חורבת מורגות וחורבת זווית כבר לא יהיה נחלת רק אלו שמכירים
ונכון שגם תושבי אבירים כבר לא יהיו היחידים שנהנים מפירת אלוהים זו.
(חשבתי על כך שבהעבירי את השביל סמוך לאבירים יש לכך גם משמעויות ש"נגמר" לנו גן העדן
הפרטי) אך אי העברת השביל ואי מציאת והסדרת הפתרון ממניעים "אגואיסטים" אינו הגישה המקובלת
עלי.

אני יודע ומקבל את זה שאנו כ- 50 משפחות באבירים תפגע פרטיותנו (כולי תקווה שלא בהרבה) אולם
כנגד, אלפים ועשרות אלפים בשנים הבאות יהנו משביל יפה, חכם שינתן מענה מושכל לצרכים.
עוד כחודש פלוס אני במונטנה ושם בשטחי ה-wilderness ובמרחבים של "שמורות הטבע" קיימים
ונפרצים שבילים להולכי רגל שאינם בגדר פגיעה בשטח.
הגיע הזמן שנגדיר עצמנו (ונתנהג גם כך) כחלק מהמערכת האקולוגית ולא כייצורי פגע.
לכל שביל יש את ההשלכות "השליליות" שלו
אני תומך ומאמין גדול בהשלכות "החיוביות" שלו והן שמניעות אותי לתכנן, לסמן ולפרוץ שביל חדש.
נוכל כמובן לדבר בנושאים אלו ועוד במועד פגישתנו באבירים.
וכמובן מי שלא מאמין ומתנגד שלא יבוא!
בטוחתני שיבוא יום (מהר מאד) שימצא עצמו מטייל בשביל בעצמו ואחריו קבוצת מודרכים.
זהו בינתיים, המשך יבוא...

עופר אבל

אהלן כליל ולהפצה לכולם
הרעיון כן לטייל אבל לא על סימון!!!!
אנחנו הארץ הכי מסומנת בעולם.
חלק מהאהבה לטבע קשור ברצון לאבד את הדרך, לנווט למקום אליו רוצים להגיע, ובלי סימון, לבן אדום
לבן.
לפעמים להיות לבד.

למה כל מקום צריך סימון?? למה לא להשאיר חלק מהמקומות לאלה שרוצים לרדת מהשביל.
איך נלמד ילדים מהו טבע פראי.
הצילו את הסלעים מעודף הצבע.

סע לשלום

ואנחנו נמשיך להשרט בקידה שתשאיר אותנו מסומנים בדם.
זכור את הקטעים שהיינו מקריאים בחוגי הסיירות ובבית ספר שדה.
"... אני שמח כי לעולם לא אהיה צעיר ללא ארץ פראית לחיות בה.
מה תועלת יש בארבעים חריות, ללא כתם לבן אחד על המפה?" (אלדו לאופולד)

סע לשלום

תהנה

גדעון סגלי

שלום עופר

הפעם אני מסכים עם כל מילה.

זה כל כך נכון. עד כמה אבסורדי שבמקומות שאינם מסומנים לא ניתן לקחת מטיילים בגלל ביטוח או יותר נכון "כיסוי תחת". לאן הגענו, שאנחנו מפסידים את הארץ בקרב על המגע הבלתי אמצעי והישיר עם האדמה והטבע. המצב עוד גרוע יותר במערכת החינוך, למעט חוגי סיור. אבל מכאן להשלכת הכל על "עוקף אבירים"!!! הרחקנו לכת, תרתי משמע.

כליל אדר

שלומות עופר!

אני בעדך!

יש דרכים אחרות ל"סמן" שבילים ויש שבילים בעולם שאינם מעוטרים בצבעים על הסלעים. ויש דרכים עדינות ומשתלבות יותר ב"שילוט" וסימון דרכים. בעניין הזה יש לנו הרבה ללמוד מאתרים בעולם ומי כמוך יודע. אני מסכים איתך, אך כאן כבר נגמר היכוח בינינו ומתחיל היכוח של שיטת הסמ"ש. האם נכון בקטע המדובר שלנו לא לסמן ולהשאיר אותו רק כשביל? אולי? מוכן לחשוב?

מנגד הנחיות משרד החינוך הקשוחות בנושא השבילים המסומנים ידועות. וגם מורי דרך (לא כמוך) אוהבים שבילים מסומנים. האם אנו מראש מוכנים (רוצים) לוותר על התלמידים? בוא ותציע שיטה חדשה/אחרת לסימון ונלך על זה...

בברכה ובאהבה

עופר אבל

אהלן גדעון

היכוח הוא על עיקרון

הפעם זה עוקף אבירים.

אתמול הוא רצה חורבת נחת ושלשום דרך תצפיות מונפורט.

וזה לא רק כליל זה נכון לכל מקום... ולכל אחד שבא להוסיף צבע או שלט עץ מבחינתי אין הבדל.

כאמור גם אצלנו נפל הפור והחלטנו להתגייס ולעזור בסיור שהוזכר למעלה בקייץ 2009.

ונעבור לסיורנו הנוכחי: **עוקף אבירים** – אחרי שנדחו ובוטלו סיורים, נשארנו עם הפסקה גדולה ורצון עז להיפגש ולסייר. במקביל חווינו סתיו גשום במיוחד ועונת פטריות פורייה ומגוונת. הפור נפל על עוקף אבירים. רצינו לשוב את כולו במלואו. נפגשנו בסיבוב הכביש ליד מיצד אבירים והתחלנו בגישה אל השביל הצהוב. עוד לפני שדרכנו רגלינו בשביל הצהוב כבר צצו פטריות. למזלנו הצטיידנו מבעוד מועד בעירית צוק שעמדה בפרץ. בלי ספק מסמר הטיול היו הפטריות – ראינו עשרות מינים בצבעים ומרקמים שונים, מהם על האדמה ומהם על העצים, היה נהדר. גם פריחה הייתה לאורך הדרך, כולל דודא אלבינו ועריות ראשונות. דווקא התצפית קצת איכזבה בגלל הראות ה"חלבית". האטנו את קצב ההליכה גם בחורבת זווית המעניינת. (מזל שהצטיידנו גם בנמרוד גצוב).
הסתובבנו בין שרידי המבנים - חלקם עוד מתקופת המנדט שכן עדיין ניכרים בהם קורות הבטון – ובין מתקנים לעיבוד תוצרת חקלאית, בתי בד ובורות מים.

בהמשך חזרנו לשביל המסומן, ירדנו לנחל זווית, נפגשנו עם השביל הירוק ועלינו איתנו עד בריכת פסוטה. נמרוד גצוב נתן סקירה על "בריכות ההר" (מושג שלו). כאן איים עלינו החושך ונפלה החלטה, ויתרנו על המשך הדרך לטובת "חיתוך" מהיר לרכבים.
היה נפלא.

תודה לגדעון על הארגון. תודה לעירית ונמרוד שהעשירו אותנו מידיעותיהם. תודה לכליל שפתח את השביל.